

Kohti oikeudenmukaista palkkaa

Tavoitteena palkkaerojen pienentäminen

Hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen yhteisen samapalkkaisuusohjelman päätavoitteena on pienentää sukupuolten palkkaeroa nykyisestä noin 20 prosentista vähintään viidellä prosenttiyksiköllä vuoteen 2015 mennessä. Lisäksi ohjelma pyrkii tasa-arvolain mukaisen samapalkkaisuusperiaatteen toteuttamiseen.

Sukupuolten palkkaero Suomessa

Naiset ansaitsevat keskimäärin noin 80 prosenttia miesten ansioista säännöllisen työajan ansioilla mitattuna. Palkkaero kuvaa naisten ja miesten keskiansioiden eroja koko työmarkkinoilla. Sukupuolten väliset palkkaerot ovat kehittyneet vuosikymmenten myötä, eikä niiden poistaminen ole helppoa. Sukupuolten palkkaerot ovat Suomessa merkittävä tasa-arvo-ongelma – siksi niihin on puututtava.

Työelämä on jakautunut vahvasti naisten ja miesten ammatteihin. Koulutus- ja ammatinvalinnat tehdään usein perinteisten mallien mukaan. Naisten alat ovat usein miesten aloja matalapalkkaisempia. Lisäksi alojen sisällä on sukupuolten välisiä palkkaeroja.

Miesten urakehitys on naisten urakehitystä nopeampaa, ja miehiä on johtajina enemmän kuin naisia. Naiset käyttävät suurimman osan perhevapaista, ja naiset ovat myös miehiä useammin määräaikaisissa työsuhteissa. Myös näillä asioilla on vaikutusta palkkaukseen.

Sama palkka samanarvoisesta työstä

Samapalkkaisuus tarkoittaa sitä, että samasta ja samanarvoisesta työstä maksetaan samaa palkkaa. Tehtävän palkkaus ei saa riippua työntekijöiden sukupuolesta tai ammattinimikkeestä. Työtehtävät ovat samanarvoisia, jos tehtävien vaativuustekijät, kuten vastuu, kuormitus, osaaminen ja työolot ovat keskenään samantasoisia. Hyvinkin erilaiset tehtävät voivat olla saman palkan arvoisia. Työn vaativuuden lisäksi palkkaan vaikuttaa myös työntekijän henkilökohtainen suoriutuminen.

Samapalkkaisuus kannattaa

Sukupuolten palkkaerojen pienentäminen on haastavaa. Se hyödyttää kuitenkin niin työnantajia, työntekijöitä, työpaikkoja, työmarkkinoita kuin koko yhteiskuntaakin. Oikeudenmukainen palkkaus kannustaa työntekijää laadukkaaseen työhön. Työnsä merkitykselliseksi ja arvokkaaksi kokeva työntekijä motivoituu ja sitoutuu työhönsä. Maksamalla oikeudenmukaista palkkaa työnantaja pystyy kilpailemaan osaavasta työvoimasta.

Samapalkkaisuutta edistetään monilla tavoilla:

- palkka- ja sopimuspolitiikalla työnantaja- ja työntekijäjärjestöt voivat tehdä tasa-arvoa edistäviä sopimusratkaisuja ja edistää oikeudenmukaisten ja kannustavien palkkausjärjestelmien käyttöä.
- tekemällä tasa-arvosuunnitelman ja palkkakartoituksen työpaikat lisäävät työntekijöiden palkkauksellista tasa-arvoa.
- ottamalla käyttöön tehtävien vaativuuteen, henkilön suoriutumiseen ja työn tulokseen perustuvia palkkausjärjestelmiä lisätään palkkauksen oikeudenmukaisuutta.
- kannustamalla perinteisiä sukupuolirooleja rikkoviin koulutus- ja uravalintoihin lievennetään jakoa naisten ja miesten töihin.
- tukemalla naisten urakehitystä entistä useammasta naisesta tulee johtaja ja naisten palkat nousevat.
- jakamalla perhevapaita nykyistä tasaisemmin vanhempien kesken miesten ja naisten palkkaerot kaventuvat.
- arvioimalla työehtosopimuksia ja palkkausjärjestelmiä naisten ja miesten palkkojen kannalta voidaan kehittää tasa-arvoisempia sopimuksia ja palkkaustapoja.
- kehittämällä lainsäädäntöä ja sen valvontaa hallitus turvaa edellytyksiä samapalkkaisuudelle.
- liittämällä sukupuolten tasa-arvo yritysten ja yhteisöjen yhteiskuntavastuuohjelmiin tasa-arvosta tulee osa organisaation johtamista.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33, 00023 Valtioneuvosto
Meritullinkatu 8, Helsinki
Puhelinvaihte (09) 16001
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
www.stm.fi

Esitetilaukset: tasy@stm.fi.

Samasta ja samanarvoisesta työstä tulee maksaa samaa palkkaa. Naisten ja miesten väliseen palkkaeroon voidaan vaikuttaa. Valtiovalta ja työmarkkinajärjestöt ovat sitoutuneet yhteistyöhön samapalkkaisuuden saavuttamiseksi.

www.samapalkka.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön esitteitä 2008:9
ISSN 1236-2123
ISBN 978-952-00-2615-8 (nid.)
ISBN 978-952-00-2616-5 (PDF)

samapalkka.fi

